

OG og Å
i faste uttrykk

Det var som beretningen om et varslet mord, i Monaco. Fyrstinnen kom vel å merke med en annen parodisk hale, idet Lysø fant ut at han likte seg med **Wittstock**. vender tilbake dit – vel og merke uten å ha løst direktør: problemene med Nasjonaloperaens e

ksing foran bryllup, men mest sannsynlig var kampen latoen var fastsatt. I og med at Charlenes far var med å ans side når han tross alt besøkte hennes nye

Den var så å si perfekt
et jeg vet jeg kan

Krimfestivalen

- Vi samler så og si hele den norske krimeliten.

8.22 DEL PÅ FACEBOOK

I denne leksjonen skal du lære

- noen faste uttrykk med **OG**
- noen faste uttrykk med **Å**

Hva er
OG og **Å**?

OG = bindeord (sideordnende konjunksjon)

- Binder sammen *like* ord, ordgrupper eller setninger.

Å = infinitivsmerke

- Det står *kun* foran verb i infinitiv!

Hva er riktig?

Det er **sant og visst!** ✓

Det er **sant å visst!**

sant Og visst

= riktig / noe som stemmer med
virkeligheten

adjektiv

Ja, det er
sant og
visst!

Han er fin.

adjektiv

HUSK

Å kan *kun* stå foran **verb i infinitiv**.

Er «visst» et verb?
Nei, det er et adjektiv!

Hva er riktig?

Det er **sikkert å visst!**

Det er **sikkert og visst!** ✓

sikkert og visst

= helt sikkert

At sjokolade er godt,
er **sikkert og visst!**

Avenger kan leveres med kjøleboks midt på dashbordet, og forsetepassasjerene kan til å med velge mellom kjøling eller oppvarming i koppholdern

140 dieselhester

Toliters dieselen fra Volkswagen som flere produsenter, blant annet Mitsubishi, benytter seg av yter 140 hestekrefter. Med 310 Nm fra 2.500 o/min er den sterk nok til at store biler som Mitsubishi Grandis har de kreftene som skal til, og den passer

til og med

preposisjon

preposisjon

Hva er riktig?

Det var i går, **vel og merke.**

Det var i går, **vel å merke.** ✓

vel å merke

= legg godt merke til / NB

latin: *nota bene* → merk vel

Hvorfor Å?

- **MERKE** er et *verb* i infinitiv.
- **OG** binder sammen to *like* ledd.
- Ordet **VEL** er ikke et verb. Det er et adverb.
- Altså er **OG** umulig her!

A tabby cat with green eyes is the central focus, dressed in a white collared shirt and a blue and white striped tie. The cat is sitting in a modern office lobby with a wooden ceiling and floor. In the background, there are office desks, a potted plant, and a reception area. The text is overlaid on the right side of the image, and a green arrow points upwards from the text towards the cat's head.

Pus bruker slips, men
bare når han skal på jobb,
vel å merke.

FEIL!

Vel og merke den delen som appellerer til de virkelig brede masser, og der er det viktig å holde seg på den brede vei. Det er som om de leker en slags antydningens spill med oss, men aldri slipper seg helt løs.

Da Fogh Rasmussen tiltrådte, skrev danske aviser at lønnen var 1,2 millioner danske kroner. Lønnen er vel og merke uten skatt, som en NATO-leder slipper å betale.

Datoen sies nemlig å være startskuddet for fenomenet norsk påskekrim. Med god hjelp fra en PR-smart forlegger, vel og merke.

Hva er riktig?

Jeg er **så å si** klar. ✓

Jeg er **så og si** klar.

så å si

= nesten / praktisk talt / mer eller mindre

A photograph of a wooden desk with a silver laptop on the left and a white coffee cup on an orange saucer on the right. The cup is filled with dark coffee. In the center, there is a white rectangular box containing text. Above the text, the words 'adverb' and 'infinitiv' are written in white, with orange arrows pointing down to the words 'så' and 'å si' respectively in the sentence below.

adverb infinitiv

Vi er **så** **å si** tom for kaffe.

Han er **så å si** ferdig
utdannet kjemiker.

TIPS

Er du usikker?

Tenk på det engelske uttrykket «so to speak»
(= så å si).

Det heter jo ikke «so and speak».

Hva er riktig?

Det vet jeg **sant og si** ikke.

Det vet jeg **sant å si** ikke. ✓

sant å si

= oppriktig talt

Bilen er **sant å** si litt rar.

Et problemtilfelle

Komme ut **å** kjøre?

Komme ut **og** kjøre?

NB!

Uttrykket må ikke
forveksles med det å
være ute og kjøre bil.

komme ut å kjøre

Stivnet uttrykk med overført betydning:

å oppleve vanskeligheter → obligatorisk med **Å**

Vi **kommer ut å kjøre** hvis vi ikke er stille.

De fryktet at de ville **komme ut å kjøre**
etter en stor tabbe.

være ute å kjøre

→ å oppleve vanskeligheter

Obs! Her skal det være ***ute***, ikke ***ut***.

Per **er** helt
ute å kjøre
etter at han
flyttet.

Nå **var** Pluto virkelig **ute å kjøre.**

HUSK

Komme **ut** å kjøre.
Være **ute** å kjøre.

infinitivsmærke

infinitivsmærke

Oppsummering

I denne leksjonen har du lært:

Faste uttrykk med OG:

sant og visst

sikkert og visst

til og med

Faste uttrykk med Å:

vel å merke

så å si

sant å si

komme ut å kjøre

være ute å kjøre

TIPS

Kan du sette inn **både** foran?
Da skal det være **OG**.

både sikkert og visst

både vel å merke

Hvilken setning er riktig?

1. At vinteren er lang, er sikkert å visst. ✘
2. Jeg vet sant og si ikke hva jeg skal gjøre. ✘
3. Nå er du ute å kjøre, min venn. ✔

Oppgaver

og/å

? ? ? ?

? ? ? ?

Lykke til :-)

Neste leksjon:

**FORTIDS-
PRØVEN!**